

Taas oli pojilla juoksuaika

Pojilla on elokuussa juoksuaika. Se on kerran vuodessa. On se ollut kuitenkin joka vuosi. On ollut puolen vuosisadan ajan. Yhä jalka nousee. Eletään elokuuta vuonna 2005.

Perinteitään vaalivan helsinkiläisen pingisklubin, Oltermannin, vuotuinen oheistapahtuma, 10-ottelu, oli päätetty viedä tällä kertaa ulkomaille, Viron Kuresaaren täysin varustetulle stadionille. Paineekyllästettyjen senioreiden kuumasarjassa miesten sarjassa keski-ikä on yli 55 vuotta. Seuraavan ja sitä seuraavan sukupolven tuotteet muodostavat juniorisarjan. Edeltävää sukupolvea edustaa Artturin äiti, 80 v. Näin on edustusta taas monesta ikäryhmästä. On 26. kerta, kun pingisklubi ottelee tuloksistaan ja kunniaista.

Osoittautuu, että suunnitellun 10-ottelun sijasta on tällä kertaa kyseessä itse asiassa 12-ottelu. 10-ottelun perinnelajien lisäksi ohjelmaan on nimittäin lisätty ralli ja nyrkkeily. Kisa alkaa rallilla Tallinnan satamasta Virtsuun, jossa on määrä olla Muhon lautalla klo 13.30. Kyseessä on siis aika-ajo puhtaimmillaan. Se toteutetaan ilman renkaiden vaihtoa ja tallitiimiä. Kyseessä on uusi innovaatio urheilun lajihistorian alati päättymättömässä evoluutiossa. Oikea mutaatio. Matkustajia täynnä olevan linja-auton etappi on 140 km. Valitettavasti kaikille ei ole siunaantunut yhtä tasokkaita istumapaikkoja. Takapenkkiäiset jäivät nimittäin vaille niitä elämyksiä, jotka rikastuttavat edempänä istuvien matkustajien henkistä kokemusmaailmaa. Bussikuskina on paikallinen lupaus, Kimi Räikkösen ilmeinen haastaja jo lähitulevaisuudessa. Nopeusrajoitukset tulkitaan suunta-antaviksi, niin kuin ne ovatkin. Ja niiden tulkitaan koskevan muita kuin busseja. Ohitukset tapahtuvat kätevimmin nimenomaan yhtenäisen sulkuviivan vasemmalla puolella, koska silloin muu liikenne ei varmuudella ole jaloissa ts. ohittamassa. Ensin pientä pykälää silmään, bussi vasemmalle kaistalle autojonon rinnalle, sitten kaasu pohjaan ja vauhdikas palautuminen ulvahtavilla renkailla ja jarrut kirskahden takaisin oikealle ajokaistalle, kun vastaan on tulossa muita autoja. Tunnelma on surrealistinen kuin Dalin illuusioissa. Etenkin mutkat ovat elämykselliset. Linnanmäen laitteet jäivät toiseksi. Vastaantulevat saavat herätyksen, jos ovat ajatuksissaan. Ajanottajina toimivat bussin matkustajat kelloineen: on ajettava keskimäärin 110

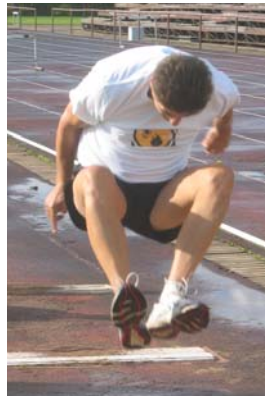

mk/t, jotta lautalle ehtisi. "Kyllä se riittää, vai riittääkö", arvuutellaan? Pikainen laskutoimitus osoittaa, että huippunopeuden olisi tosin oltava yli 150 km tunnissa, jotta keskiarvoon päästäisiin. Aina on nimittäin joku hidas pikkuauto jaloissa eikä tähän maailman aikaan puhuta Ladoista. Pystyykö bussi tuohon huippunopeuteen? Enää ovat muutamat tuskaiset kilometrit jäljellä. Taas edessä matelee pikkuauto. Samassa se kääntyy risteyksestä vasemmalle juuri, kun bussi on ohituksen ryhtymässä. Pikkuinen pääsee hädisään karkuun juuri kun rallibussin puskuri on työntämässä sen ojaan katolle. Mutta sellaista elämä on. Elämä on täynnä riskejä. Hautajaiset olivat lähellä mutta voitiin kuitenkin tällä kertaa peruuttaa. Vaikka suomalaiset vielä tunnetaan Pohjolan juhlivana rallikansana, etelän heimoveljet ovat tulossa perässä – bussin mitan päässä. Ei Kimi kauan enää juhli.

Lautta ehtii siis mennä menojaan. Matkaajat näkevät sen taistelevan levotonta aallokkoa ja yltyvää sadetta vastaan, kunnes se katoaa horisonttiin kuin Turnerin usvaan. Näin urheiluväkemme kulttuuripääoma jää Muhon osalta karttumatta. Kokemusta rikkaampina he kuitenkin iltapäivällä jo lähestyvän Kuresaaren kaupunkia. Bussiin nousseen paikallisen oppaan vitsit ovat laatutavaraa. Etenkin se blondivitsi, johon on kelpuutettu myös poliisitetä mukaan. Kahta pilkattua pilkataan samassa jutussa. Pilkataan blondia. Ja pilkataan poliisia. Kuinka paljon vähemmän meitä olisi, jos ei olisi blondeja? Kysyy nimimerkki "astuinko harhaan". Vain oululaisia olisi enemmän, jos poliiseja olisi vähemmän. Ne pelkäävät siellä nimittäin poliisia.

Ennen varsinaista 10-ottelua esikisana on kuitenkin vuorossa vielä nyrkkeilymatsi. Se käydään hotellin siipeen rakennetun kapakan pihalla kellon näyttäessä noin 02.00 yöllä. Kaksi paikallista ottelee Kuresaaren mestaruudesta. 10-ottelijamme kuitenkin keskittyvät tulevan päivän lajeihin, eivätkä tähän lajiin osallistu. Siksi maaottelua ei pääse syntymään. He jättävät haastamatta paikkakunnan mestariksi nousseen ottelijan, jonka jalkatyö vielä tyrmäyksen jälkeenkin on siinä määrin tehokasta, että tarvitaan paikkakunnan niukkaa poliisivoimaa etsimään kyseistä voittajaa palkintojen jakoa varten. Tämä on kuitenkin hävinnyt Kuresaaren tummunneeseen yöhön, jonka kaduilla yön hiljainen tuuli enää soittaa valitusvirttään ja sitäkin jo pianissimossa. Hävinnyt viehdään sairaalaan.

Kultainen aamuaurinko tervehtii urheilutilaisuuteen saapuvaa runsaalla aamiaisella terästyttä kansaa, jonka fyysinen kunto ja motivaatiotaso ovat huippuunsa viritetyt. Urheilurajoitteiset tai vammautuneet toimivat mittamiehinä ja ajanottajina. Heitä vahvistavat kisan aikana vammautuvat, esim. nilkkansa nyrjäyttävät. On sovittu, että aita-

juoksussa käytetään naisten aita korkeutta. Muussa ei jousteta. Välillä auringon hymy kuitenkin hyytyy sen tehdessä tilaa taivaiden lampaille, jotka iloisesti laskevat alleen ja kostuttavat sulokasteellaan niin kilpailijat kuin suorituspaikatkin. Vaan ei hyydy urheilevan kansan hymy, ei nyrpisty nenä, eikä katoa kirkkaus sen määrätietoisen katseesta. Satasen juoksussa tosin joutuu välillä mutkittelemaan, kun on lätköitä, mutta kovia aikoja tehdään. Korkeushypyn aikana joukkueen curling-taitoiset rekrytoidaan harjan varteen ja korkeus viehdään lävitse ilman loukkaantumisia. Kehuja tulee. "Eivät ole kaupungin miehiä nämä lakaisijat", todetaan.

Joka talvi hiihtoladuilla kunnostautuva Timppa osallistuu vain heittolajeihin, koska ei ole pääsyt polviensa kanssa sopimukseen muista 10-ottelulajeista. Kuularingin aina kotoisaksi kokenut Olavi on tällä kertaa urheilijoista eittämättä epäonnisin: mitätön virus kehtaa kaataa Olavin vuoteeseen koko viikonlopun ajaksi. Eipä sorru Olavi sen nitistämistä edes votkalla yrittämään.

Kun perinteisesti Timppa on Olavin kanssa hoitanut vastuulliset toimitsijatehtävät, tällä kertaa Timppa joutuu näin ollen turvautumaan vähemmän kokemusta omaaviin amatööreihin. Juoksuloksiakin koskevat neuvottelut johtavat silti aina tulokseen eikä protesteja tehdä. Tulosten rekisteröinnissä käytettävä tietokoneohjelma on viimeistä huutoa ja sitä pyörittää Masa, joka tiedetään luotettavaksi IT-nörtiksi.

Kisa alkaa siis kiihkeällä satasen juoksulla, joka tarjoaa alati upean virityksen seuraaville lajeille. Ajanotto toimii, vaikka joissain tapauksissa tulosta joudutaan yhdessä arvioimaan. Kuumassa sarjassa ottelevan kolmen maratoonarin, Lassen, Veskun ja Ilkan ajan menevät vain niukalti 14 sekunnin päälle. Seniorisarjan voittajaksi nousee Vesku, jonka paitaa koristaa salaperäinen viesti "Minulla on juoksuaika". Joku ehtii kuitenkin kommentoida: "Minulla se on koko ajan". Seniorit pesee kuitenkin Seppo ja puolalaisvahvistus Tadek. Seuraavan sukupolven tuotteet vyöryvät maaliin kuin janoiset puhvelit juomapaikalle. Janne ja Jussi saavat kovan ajan kuin toki myös päivän nopein eli Hessu, jonka aika on 12.56. Raskaana oleva juniorisarjan Ansku juoksee stereona päästen hänkin alle 20 sekuntia ja olisi toki kohtuullista, että ko. aika jaettaisiin kahdella. Heittolajeissa hänen lisäpainostaan on eittämättä jopa hyötyä. On meinaan keskipakovoima suurempi. Juniorisarjassa ottelevat välillä hampaat irvesä, välillä hymy huulilla teini-ikäiset tai siitä vasta irti kasvaneet Saana, Aino, Sanna, Antti, Marko ja Jussi.

Pituushypyssä Risto marssittaa uuden tyylilajin, kierähdystyylin häviten Ainolle vaivaiset 3 cm. Artturilla on päällään taivaan sininen Suomi-paita ja Suomi-pipo ja hän kalastelee yleisöltä kannustavia suosionosoituksia vauhtiaan varten ne myös saaden. Ponnistus on hirvittävä mutta onneksi lankku sentään kestää.

Mittamiesten tulkinat yliastumista aiheuttavat kenties oikeutetuakin nurinaa suorittajien keskuudessa. Se kuitenkin vaimennetaan tiukalla kannanotolla "säännöt ovat säännöt". Kun tämä ei näytä menevän sellaisenaan jakeluun, mittamiehet jalostavat kantaansa vieläkin sofistikoitummalla lausumalla "säännöt ovat tiukat mutta oikeudenmukaiset". Pulinat päättyvät. Neljän metrin ylittäjiin lukeutuvat juniorisarjalaisten lisäksi ikämiehistä vain Seppo ja ilmeisesti salaa harjoitelleena Lasse. Kuumimmat taistot odottavat kuitenkin kuularingissä ja etenkin sen ns. kuutosarjassa. Timppa, Asko, VeeVee, Seppo, Risto, Vesku kisailevat sijoituksistaan kaikella sillä kiihkolla, mitä suomalaisesta miehestä ilman terästystä voi irrota. Tuloksellaan 5,53 m Killekin uhkaa kuutosarjalaisten mielenrauhaa. Se on kuitenkin Asko, joka viimeisellään pesee kaikki kuutoslaiset. Korkean paikan oloissa harjoitellut nepalilainen Arun ja Puolan vuoristossa vahvistunut Tadek jättävät hekin kuutosarjalaiset taakseen. Satasella jalkansa nyrjäyttänyt Masa näyttää mallia 8,45 m työnnöllään, joka on vauhditon. Miesten kuulakisan ollessa kuumillaan kuullaan tyrmistytävä lausunto: "Kuula tuli lappeelleen, ei voida mitata". Olavin sairastellessa 10 metrin ylittäjäksi yltää vain juniori Hessu, mutta jalkavammaisen Markon 8.18 m tulos on niinkään syytä noteerata korkealle. Naisten sarjaa vahvistaa Eeva-Liisa. Voimistelunopettajan pätevyuden aikanaan hankkinut Pike saa parhaat tyyli pisteet. Lähtöasento on kuin Ranskan 1700-luvun klassisen koulukunnan historiallisista maalauksista. Hänen raajojensa liikeratojen hienostunut tyylikkyys edustaa suoritusta, joka herkyydellään jättää vaikutelman Botticellin ja muiden renessanssin maalaustaitteen mestareiden kyvystä vangita ihmiskehon fyysinen todellisuus näennäisen helppoon mutta taloudelliseen liikerataan, josta on pois redusoitu kaikki tarpeeton särmikkyys. Kuin yhdistyisi sen kaareissa kultaisen leikkauksen algebrallinen kauneus, auringonkukan heteiden sijoittuminen hehkuvaksi keräksi toisen asteen yhtälöstä poimittuna. Kuin liikehtisivät hänen jalkapohjansa kuularingissä kuin pentagonia lävistävällä janalla. Kuin soisi lentävän kuulan tuottama ujelus samassa oktaavin ja kvintin suhteessa, kuin ihmiskorvan hermoradat harmonian tunnistavat. Kuin olisi kuulan tömähähdys tuuheassa nurmikossa kuin orkesterin johtajan käsky patarummulle: ole vaiti. Saman jumalallisen sulokkuuden ripausta ovat taivaiden vallat sijoittaneet muiden nais-sarjalaisten suoritusten liikeratoihin: Sanna, Aino, Saana. Neitokaisten, joiden alati parantuvat suoritukset kierros kierrokselta ja vuosi vuodelta ovat kuin Fibonacchen kiihtyvistä sarjasta poimittuja.

Entäpä jos urossenioreiden liikeratojen poikkeamat optimaalisesta esteettisestä synkronaatiosta ja niiden koordinaatiosta olisikin ymmärrettävissä sen evolutiivisen tiedon valossa, että mies kuitenkin metsästi ja soti enemmän keihäällään kuin kiviä nakkelemalla. Ja kuinka ollakaan, taitaakin tämä miehen geneettinen historia näkyä iltapäivällä aivan eri vahvuudella niissä keihäskaarissa, jotka kohahduttavat kansaa ja kauhistuttavat mittamiehiä. Niissä ikäänkuin yhdistyy alkuihmisen metsästäjävaisto siihen perheenisän perinteiseen funktioon, joka toteuttaa oman perheensä puolustamista niin heitoin kuin pelottavin karjaisuinkin.

Eniten kohahduttaa kuitenkin urheilevaa kansaa hetki, jolloin Artturin 80-vuotias äiti astuu kuulakehään. Hän nostaa kuulan määrätietoisesti poskelleen ja pysäytettyään liikkeen hetkeksi antaa sille kyytiä. Suoritus on hyväksytty, tulos mitataan ja osoittautuu, että se on pitkälti toista metriä. Joku ilmoittaa jäävänsä kiinnostuksella odottamaan, osallistuuko hän myös seiväshyppyyn. Tapahtunutta kunnioittaen muuttopuuhissa olevat merihanhet suorittavat seitsemän auran voimalla näyttävän ylilennon ja nostavat katsojaluvut yli 500:n.

Korkeushypyn aikana sataa. Lätäköiden pointillistinen pinta on kuin suoraan Seurat'n pensselistä. Joku ehdottaa, että korkeushypyssä voisi olla vauhdinottoradalla piikkimatto, jolloin kukaan ei tarvitsisi piikkareita. Risto ylittää metrin ja jättää seuraavat 70 cm väliin. Lasse ja VeeVee suunnittelevat tandem-hyppyä mutta ehkä tuonevat sen seuraavana vuonna sääntövaliokunnan harkintaan uutena lajina. Tandem-hypyn sen sijaan toteuttaa raskeana oleva Ansku, joka tyytyy kosteissa oloissa kuitenkin metrin ylitykseen. Kuuma sarja pääsee parhaimmillaan 125 cm:iin. Juniorit ponnistavat enemmän. Jannen 160 cm:n ylitys jää silti sadeoloissa vuoden takaisesta.

Ennen lounasta kulutetaan 400 m:llä viimeiset voimat senioreiden parhaiden ajan mennessä vain vaivoin yli 70 sekunnin. Junioreiden vauhti on rajumpi: Hessu, Janne ja Jussi rikkovat 70 sekunnin rajan, eikä Antinkaan aika tuosta rajasta paljoa jää. Puolet lajeista on saatu suoritettua kellon näyttäessä 12.45 paikallista aikaa. Se on hyvä aika. Se on sama aika kuin Suomessa.

Aidat on juostava täydellä mahalla lounaan jälkeen. Siksikin hyvä, että ne ovat naisten korkeudella. Olisi pötsi muutoin kovilla. Osanottajakato johtuu myös siitä, että kyseessä on seiväshypyn ohella laji, jonka joko hallitsee tai sitten ei. Parhaiden tulokset menevät 20 sekunnin pintaan, mutta positiivisena on pidettävä sitä, että kukaan ei sentään loukkaa itseään.

Kiekkoringissä nähdään tyylien runsautta ja kaarien moninaisuutta. Kisa on suhteellisen tasainen eivätkä juniorit pääse juhlimaan. Ilkka jättää tuloksellaan 25,46 m useimmat heistä taakseen. Timpan kaareissa on tyyliä ja on pituutta. Kille saa kovin korkean kaaren, mutta Kille onkin lentäjä. Nuorin kiekkoringiin noussut on 2-vuotias Atte, joka ei kuitenkaan vielä saa kiekkoa pysymään hyppysissään.

Seiväshyppy on jälleen kerran yleisöläji eikä siihen sisältyvää dramatiikkaa ja jännitystä pysty latistamaan välillä rankaksi yltyvä sadekaan. Aloituskorkeus on silti 150 cm. "Ei vanhoilla luilla voi enää pudota korkealta," joku jo pelkää. Pentti Nikulan aikainen sukupolvi on kova sana. Lassen 2.50 m, VeeVeen ja Veskun 2.30 m ja Artturin 2.00 metriä ovat tyylipuhtaita suorituksia. Minkä nuorena oppii, sitä ei tarvitse vanhana uudelleen opetella. On se niin selkäytimessä. Junioreista Janne ja Jussi kohoavat samoille lukemille ja aina vaarallinen Hessu ylittää näyttävästi 2.70 m. Jannen suoritus tosin perustuu hirmuiseen vauhtiin. Keho menee väärältä puolelta seivästä ja hypyssä on muutenkin vivahteita hengenvaarallisesta akrobatiasta. Ei käynyt ilmi, mistä finanssitavaratalosta vakuutukset on hankittu.

Keihäspaikka on sateen jäljiltä liukas kuin kansanedustajan kieli. Mm. Tadek tulee pää edellä maahan. Seipästä selviytyään Janne käy paiskaamassa keihästä 38.83 m. Kymmenen metriä jäävät seuraavaksi parhaat Jussi, Arun, Lasse ja Ilkka. Jalkavamman Masan vauhditon 25.93 m on kuitenkin lajissaan kova sana. Myös Asko, Risto ja Kille juoksuuttavat mittamiehiä; lyhyet ovat kaaret, mutta kovin kurniit. Timppa siirtyy tyyliharjoitteluun naisten keihäällä, mikä auttaa tuloksessa. Lassen vauhti poikkeaa kaikkien muiden vauhdinotosta. Vesku onnistuu hyödyntämään vauhtinsa tosi hyvin. Jussin keihäs ei aivan osu mittamieheen.

Lopuksi juostaan 1500 m. Siihen osallistuvat ne, joilla vielä on voimia. Kisa on kova. Maratoonarit, Lasse, Vesku ja Ilkka ovat maalissa kärjessä tai lähellä kärkeä, mutta rintamaan kiilaavien juniorien kiritaistelu on kaikkein koskettavin. Lassella on paras aika, 5 min 48 s mutta aivan sen tuntumassa on aika muilla vauhtiveikoilla. Maalikameraa ei silti tarvita.

Kisan päättyessä aurinko jo hymyilee. Sen lämpöasteet eivät kuitenkaan urheilevalle kansalle nyt riitä. Saunaan on päästävä. Saunassa analysoidaan terävästi etenkin keihäskaaria. Joidenkin keihäät ovat kuulemma tulleet perä edellä maahan. Esitetään argumentti, että kyllä sen pitäisi kaartaa. Risto sanoo, että ei hänen keihänsä ehdi kaartaa, kun kaari on lyhyt.

Illan kohokohtana on Timpan show, palkintojen jako. Ensin palkitaan myötäelämisestä puoliset, Kirsti, Pike, Maria, Tuula, Sirpa ja Eeva. Sitten palkitaan Olavi, joka perinteisesti on hoitanut vastuulliset mittatehtävät mutta joka joutui flunssan vuoksi pysymään sivussa. Olavilla on lämmin kaulaliina kurkkunsa ympärillä ja hänen sanotaan olevan likimain arabiterroristin näköinen. Seuraavana ovat vuorossa kilpailijat. Heidät kaikki palkitaan. Senioreiden ikäkorjattuja pisteitä on eniten kerännyt Lasse, jonka saama pisteluku on 4971. Vesku ja Artturi pääsevät hekin koville lukemille, 4209:een ja 3612:een. Juniorisarjalainen Hessu toki on monessa lajissa keulilla ja hänen pistelukunsa 3523 olkoon esikuva ja tavoite kerhon muulle nuorisolle tulevina kausina.

Kahdeskymmeneskuudes 10-ottelu on näin oteltu. Eri vuosina saavutettujen tulosten vertailu seniorisarjassa muodostaa kauniin eksponentiaalisesti alenevan aikasarjan. Sen sanattomaan estetiikkaan on sisään rakennettuna inhimillisen elämän koko dramatiikka. Vuodet vierivät. Elämän syke säilyy silti kiivaana, vain hitaasti rauhoittuen. Taistelu omaa itseään, maan vahvaa vetovoimaa ja tasaisesti tikittävää aikaa vastaan jatkuu vetäen mukaansa jälkikasvun. Yhdistävä henki ja sen mahti ovat mittaamisen ulkopuolella.

Teksti: Vesa Kanninen, VeeVee

**Kuvat:
Heikki Artman,
Artturi
Aino Kyrö
Raimo Sinivaara,
Kille**

